

СУТНІСТЬ Й РОЛЬ ВИТРАТ НА СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ

Головешкіна А. Г., студентка групи Б 5/1

Науковий керівник – д-р екон.наук, професор Вишневська О. М.

Миколаївський національний аграрний університет

Розвиток економічних відносин вимагає ефективного управління підприємством, яке визначається успішністю управління витратами основної діяльності суб'єкта господарювання. У цьому процесі важливе місце посідає бухгалтерський облік та економічний аналіз витрат на виробництво, що складають інформаційну та методичну базу для прийняття управлінських рішень. Головною умовою є повнота, достовірність та оперативність бухгалтерської інформації про витрати, які формують собівартість виготовленої продукції. Аспекти управління витратами та собівартістю продукції є актуальними для усіх підприємств, але у сільському господарстві вона не тільки не втрачає актуальності з часом, а й загострюється непередбачуваними протиріччями, що виникають в оновленому економічному середовищі.

Значну увагу даним питанням приділили в своїх працях вітчизняні вчені: В.І. Аранчій, П.Й. Атамас, І.О. Боднар, Ф.Ф. Бутинець, О.М. Вишневська, В.І. Євдошак, О.М. Кобилянська, М.І. Ковальчук, В.С. Кушнірук, Т.І. Лункіна, А.Т. Московчук, М.Ф. Огійчук, В.М. Панасюк, Н.М. Сіренко, Ю.С. Цал-Цалко та ін. Серед зарубіжних авторів варто виділити: А.А. Аткінсона, Р.С. Каплана, Д. Дойла, Ц. Нобеса, Г. Фостера, С.М. Датара.

Необхідність оцінки витрат і виявлення напрямів щодо їх оптимізації пов'язана із реалізацією можливостей у нарощуванні фінансового результату діяльності. З цією метою розроблено значну кількість методик оцінки і прогнозування результатів діяльності підприємств.

Витрати підприємства – найважливіший показник економічної ефективності його виробництва, що відображає всі сторони господарської діяльності та акумулює результати використання всіх виробничих ресурсів. Від їхнього рівня залежать всі фінансові результати діяльності підприємств, темпи розширеного відтворення, фінансовий стан суб'єктів господарювання.

Діяльність підприємства неможлива без відповідних витрат. Найбільш загальний їх поділ передбачає наступні напрямки: витрати, пов'язані з основною діяльністю підприємства (операційні витрати). Це витрати на виробництво і реалізацію продукції; витрати, пов'язані з інвестиційною діяльністю (на розширення та оновлення виробництва). До таких витрат слід віднести: одноразові витрати на просте та розширене відтворення основних

фондів; приріст оборотних коштів та формування додаткової робочої сили для нового виробництва; витрати на соціальний розвиток. Такі витрати не пов'язані безпосередньо з виробництвом та реалізацією продукції і залежать від рішень власників та величини прибутку.

Соціальний розвиток охоплює широке коло аспектів, яке включає створення необхідних умов для культурного розвитку, спілкування, відпочинку і повноцінного відновлення сил працівників. Для забезпечення соціального розвитку підприємство утримує і розвиває соціальну інфраструктуру. Всі ці елементи є факторами безпосереднього соціального середовища організації. Досвід інших держав свідчить, що соціальні витрати підприємств, пов'язані з виплатою працівникам грошової допомоги і не грошових соціальних послуг, є частиною трудових витрат, які значно зростають. Нині соціальні витрати американських підприємств зросли на 50%, в порівнянні з витратами на заробітну плату. Не зарплатна частина трудових витрат зростає і коливається від 17% у Японії до 33% у Франції [1].

Україна виявляє прагнення, законодавчі й організаційні дії до посилення соціальної орієнтації країни. Це можна прослідкувати і в Конституції, і в ряді соціальних законів, і через ініціативи з приєднання до Глобального договору ООН [1] та Цілей Розвитку Тисячоліття [2], а також через відповідні державні програми. Однак практична реалізація цих ініціатив свідчить про наявність досить суттєвих проблем у сфері соціального розвитку нашої держави. Свідченням цього є рівень рейтингу України за індексом людського розвитку – в 2015 році 81 місце із 188 країн і територій [3].

Обумовлено, що бізнес-сектору потрібно усвідомити загрози, які криються в її діяльності відносно зацікавлених сторін. Тобто, підприємства в своєму соціальному розвитку мають вирішувати як проблемні питання внутрішнього середовища, так і адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Отже, соціальний розвиток підприємства відбувається шляхом переходу всіх соціальних відносин та процесів до якісно нового стану під впливом факторів внутрішнього і зовнішнього середовища. При цьому на нього впливають як безпосередні фактори соціального середовища підприємства, так і тенденції світового розвитку.

Подальші дослідження цієї теми потребують розробки системи планування та механізму управління соціальним розвитком підприємства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Залознова Ю.С. Управління персоналом вугільної шахти: оцінка стану та стратегії розвитку : монографія [Текст] / НАН України. Ін-т економіки промисловості. – Донецьк, 2012. – 380 с.
2. Національна доповідь “Цілі розвитку Тисячоліття України”. – К.: програма розвитку ООН в Україні, 2010. – 108 с.
3. Програма розвитку ООН: индекс человеческого развития в странах мира в 2015 году [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://Gtmarket.Ru/News/2015/12>